

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2011. gada 22. septembrī*

Apvienotās lietas C-244/10 un C-245/10

par lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Bundesverwaltungsgericht* (Vācija) iesniedza ar 2010. gada 24. februāra lēmumiem un kas Tiesā reģistrēti 2010. gada 19. maijā, tiesvedībā

Mesopotamia Broadcast A/S METV (C-244/10),

Roj TV A/S (C-245/10)

pret

Bundesrepublik Deutschland.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], tiesneši R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*] (referente), Dž. Arestis [*G. Arestis*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*] un T. fon Danvics [*T. von Danwitz*],

* Tiesvedības valoda — vācu.

ģenerālvokāts Ī. Bots [*Y. Bot*],
sekretāre A. Impellicēri [*A. Impellizzeri*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2011. gada 13. aprīļa tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Mesopotamia Broadcast A/S METV* un *Roj TV A/S* vārdā — R. Markss [*R. Marx*],
Rechtsanwalt,
- Vācijas valdības vārdā — T. Hencē [*T. Henze*] un N. Grafs Vīctums [*N. Graf Vitzthum*], pārstāvji,
- Francijas valdības vārdā — Ž. de Bergess [*G. de Bergues*] un S. Menē [*S. Menez*],
pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā — S. Vriņona [*C. Vrignon*] un S. Lapergola [*S. La Pergola*],
kā arī G. fon Rintelens [*G. von Rintelen*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2011. gada 5. maija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz Padomes 1989. gada 3. oktobra Direktīvas 89/552/EEK par dažu tādu televīzijas raidījumu veidošanas un apraides [televīzijas apraides] noteikumu koordinēšanu, kas ietverti dalībvalstu normatīvajos

un administratīvajos aktos (OV L 298, 23. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 30. jūnija Direktīvu 97/36/EK (OV L 202, 60. lpp.; turpmāk tekstā — “Direktīva”), interpretāciju.

- 2 Šie lūgumi tika iesniegti saistībā ar tiesvedībām starp divām Dānijas sabiedrībām, proti, pirmkārt, *Mesopotamia Broadcast A/S METV* (turpmāk tekstā — “*Mesopotamia Broadcast*”) un, otrkārt, *Roj TV A/S* (turpmāk tekstā — “*Roj TV*”), un Vācijas Federatīvo Republiku attiecībā uz lēmumu par darbības veikšanas aizliegumu šo sabiedrību veidoto televīzijas raidījumu rakstura dēļ.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesiskais regulējums

- 3 Saskaņā ar Direktīvas 1. panta b) apakšpunktu “raidorganizācija” ir definēta kā “fiziska vai juridiska persona, kam ir redakcionāla atbildība par televīzijas programmu struktūru [...] un kas raida tās pati vai ar trešo personu starpniecību”.
- 4 Direktīvas 2. pantā ir noteikts:

“1. Katra dalībvalsts nodrošina, lai visi tās jurisdikcijā esošo televīzijas raidorganizāciju raidītie raidījumi atbilstu šīs dalībvalsts [plašai sabiedrībai paredzētajiem] raidījumiem piemērojamaļai tiesību sistēmai.

2. Šajā direktīvā dalībvalsts jurisdikcijā esošās raidorganizācijas ir:

— tās, kuras atrodas [reģistrētas] šajā dalībvalstī saskaņā ar 3. punktu,

[..]

3. Šajā direktīvā uzskata, ka raidorganizācija atrodas [reģistrēta] dalībvalstī šādos gadījumos:

a) raidorganizācijas galvenais birojs ir šajā dalībvalstī, un visus redakcionālas dabas lēmumus par programmu plāniem pieņem šajā dalībvalstī;

[..].”

5 Direktīvas 2.a pantā ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis nodrošina uztveršanas brīvību un neierobežo televīzijas raidījumu retranslāciju savā teritorijā no citām dalībvalstīm to apsvērumu dēļ, kas attiecas uz jomām, kuras koordinē šī direktīva.

2. Dalībvalstis uz laiku var pieļaut atkāpi no 1. punkta šādos gadījumos:

- a) no citas dalībvalsts raidīts televīzijas raidījums nepārprotami, nopietni un būtiski pārkāpj 22. panta 1. vai 2. punktu un/[vai] 22.a pantu;
- b) iepriekšējos 12 mēnešos [...] raidorganizācija vismaz divreiz ir pārkāpusi šo [a] apakšpunkta paredzēto(-os) noteikumu(-us);
- c) attiecīgā dalībvalsts rakstiski ir paziņojusi raidorganizācijai un Komisijai par iespējamiem pārkāpumiem un par tās nodomu atbilstīgi rīkoties, ja šādi pārkāpumi atkal atkārtotos;
- d) apspriešanās ar raidītāju dalībvalsti un Komisiju 15 dienu laikā no c) apakšpunktā minētā paziņojuma iesniegšanas nav noslēgusies ar izlīgumu, un iespējamais pārkāpums turpinās.

Divu mēnešu laikā pēc paziņojuma par dalībvalsts veiktajiem pasākumiem Komisija izlemj, vai šie pasākumi atbilst Kopienas tiesību aktiem. Ja tā izlemj, ka neatbilst, dalībvalstij prasa steidzami izbeigt attiecīgos pasākumus.

3. Šā panta 2. punkts neierobežo nevienu procedūru, tiesiskās aizsardzības līdzekli vai sankciju par attiecīgajiem pārkāpumiem dalībvalstī, kuras jurisdikcijā ir attiecīgā raidorganizācija.”

6 Direktīvas 3. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

“1. Dalībvalstis patur tiesības prasīt, lai to jurisdikcijā esošās televīzijas raidorganizācijas ievērotu sīkāk izstrādātas vai stingrākas normas jomās, uz ko attiecas šī direktīva.

2. Dalībvalstis savā tiesību sistēmā ar atbilstīgiem līdzekļiem nodrošina, lai to jurisdikcijā esošās televīzijas raidorganizācijas efektīvi izpildītu šīs direktīvas noteikumus.”

7 Direktīvas 22. un 22.a pants ietilpst tās V nodaļā “Nepilngadīgo aizsardzība un sabiedriskā kārtība”. Direktīvas 22. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

“1. Dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka to jurisdikcijā esošās televīzijas raidorganizācijas savās pārraidēs neiekļauj raidījumus, kas varētu nopietni kaitēt nepilngadīgo fiziskajai, garīgajai vai tikumiskajai attīstībai, jo īpaši tādus raidījumus, kuros iekļauta pornogrāfija vai nepamatota vardarbība.

2. Šā panta 1. punktā paredzētos pasākumus attiecina arī uz citiem raidījumiem, kas varētu kaitēt nepilngadīgo fiziskajai, garīgajai vai tikumiskajai attīstībai, izņemot gadījumus, kad, izvēloties raidlaiku vai jebkurus tehniskos līdzekļus, ir nodrošināts, ka apraides zonā nepilngadīgie parasti šos raidījumus neredzēs un nedzirdēs.”

- 8 Direktīvas 22.a pantā ir paredzēts:

“Dalībvalstis nodrošina, lai raidījumos nebūtu nekādas rasu, dzimumu, [reliģiju] vai tautību naida kurināšanas.”

Valsts tiesiskais regulējums

- 9 Vācijas Federatīvās Republikas Pamatlikuma (*Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland*, turpmāk tekstā — “Pamatlikums”) 9. panta 1. punktā ir garantēta biedrošanās brīvība un tās 2. punktā ir noteikti apstākļi, kuros biedrība tiek aizliegta. Šajā pēdējā punktā ir paredzēts:

“Biedrības, ar kuru mērķiem vai darbību tiek pārkāpti krimināltiesību akti vai tie neatbilst konstitucionālajai kārtībai vai starpnacionālās saprašanās idejai, ir aizliegtas.”

- 10 1964. gada 5. augusta Likuma par biedrībām (*Gesetz zur Regelung des öffentlichen Vereinsrechts, BGBl. I 1964, 593. lpp.*), kurā grozījumi izdarīti ar 2007. gada 21. decembra likuma 6. pantu (*BGBl. I 2007, 3198. lpp.*; turpmāk tekstā — “*Vereinsgesetz*”), 1. pantā ir noteikts:

“1. Biedrības var tikt brīvi izveidotas [..]

2. Ārpus šā likuma darbības jomas nedrīkst veikt nekādus drošības un sabiedriskās kārtības aizsardzības pasākumus attiecībā uz biedrībām, kas ļaunprātīgi izmanto biedrošanas brīvību.”

11 Minētā likuma 2. pantā ir sniegta šāda biedrības definīcija:

“1. Šā likuma izpratnē par biedrību ir uzskatāma ikviena apvienība, kurā vairākas fiziskas vai juridiskas personas ir brīvprātīgi apvienojušās uz ilgu termiņu kopīgā mērķa sasniegšanai un ir vienojušās par lēmumu pieņemšanas procedūru.

2. Šā likuma izpratnē par biedrībām nav uzskatāmas:

1. Politiskās partijas [..],

2. *Bundestag* un federālo zemju parlamentu politiskās grupas,

3. [..]”

12 Minētā likuma 3. pants šādi reglamentē iespējamus biedrību aizliegumus:

“1. Biedrību var uzskatīt par aizliegtu [..] tikai tad, ja iestādes, kas ir pilnvarotas aizliegt biedrības, ir ar rīkojumu noteikušas, ka ar biedrības mērķi vai darbību tiek pārkāpti krimināltiesību akti vai tie neatbilst konstitucionālajai kārtībai vai starp nacionālās saprašanās idejai; ar rīkojumu ir jānosaka biedrības likvidācija [..]. Līdz ar biedrības aizliegšanu principā tiek uzlikts arests un konfiskācija attiecībā uz:

1. biedrības īpašumu;

2. prasījumiem pret trešām personām [..] un
3. trešām personām piederošo mantu, ciktāl mantas īpašnieks apzināti sekmēja antikonstitucionālos biedrības mērķus, nododot tai mantu, vai šī manta ir paredzēta šo mērķu sekmēšanai,

[..]

3. Ja vien aizliegums nav skaidri ierobežots, tas attiecas uz visām organizācijām, kas ir integrētas biedrībā tiktāl, ka ir uzskatāmas par biedrības daļu, ņemot vērā starp tām pastāvošo faktisko attiecību kopumu (apakšorganizācijas). Aizliegums neattiecas uz apakšorganizācijām, kas nav teritoriālas organizācijas, ar juridiskās personas statusu, ja vien tās nav tieši norādītas rīkojumā par aizliegumu.

[..]

5. Iestādes, kas ir pilnvarotas aizliegt [biedrības], var pamatot aizliegumu arī ar biedrības locekļu darbībām, ja:

1. pastāv saikne ar darbību biedrībā vai ar tās mērķi,
2. darbībās tiek veiktas atbilstoši saskaņotam lēmumam un
3. no apstākļiem ir secināms, ka biedrība pieļauj šīs darbības.”

13 *Vereinsgesetz* 14. pantā ir paredzēts:

“1. Ievērojot 2. punktu, var tikt aizliegtas biedrības, kurās visi vai nozīmīgs vairākums locekļu vai vadītāju ir ārvalstu pilsoņi [..]. Biedrības, kurās visi vai nozīmīgs vairākums locekļu vai vadītāju ir kādas Eiropas Savienības dalībvalsts pilsoņi, nav uzskatāmas par ārvalstu pilsoņu biedrībām. [..]”

14 *Vereinsgesetz* 15. pantā ir noteikts:

“1. Šā likuma 14. pants ir pēc analogijas piemērojams biedrībām, kuru juridiskā adrese ir ārvalstī (ārvalsts biedrības) un kuru organizācija vai darbība ietilpst šā likuma teritoriālajā piemērošanas jomā. Federālais iekšlietu ministrs ir atbildīgs par aizlieguma noteikšanu.

[..]”

15 *Vereinsgesetz* 18. pantā ir paredzēts:

“Aizliegumi, kas attiecas uz biedrībām, kuru juridiskā adrese ir ārpus šī likuma ģeogrāfiskās piemērošanas jomas, bet kurām šajā piemērošanas jomā ir apakšorganizācijas, tiek attiecināti tikai uz apakšorganizācijām šajā piemērošanas jomā. Ja biedrībai nav nevienas organizācijas šī likuma ģeogrāfiskās piemērošanas jomā, aizliegums attiecas [..] uz tās darbību šajā piemērošanas jomā.”

Pamata lietas un prejudiciālais jautājums

- ¹⁶ *Mesopotamia Broadcast*, kas ir saskaņā ar Dānijas tiesībām dibināta holdinga sabiedrība ar juridisko adresi Dānijā, pieder vairākas Dānijas televīzijas apraides licences. Tostarp tā pārvalda televīzijas kanālu *Roj TV*, kas tāpat ir Dānijas sabiedrība. Lielākoties kurdu valodā veidotās *Roj TV* programmas pa satelītu tiek raidītas visā Eiropā un Tuvajos Austrumos. Tā pasūta raidījumus arī vienā Vācijā reģistrētajā komercsabiedrībā.
- ¹⁷ 2006. un 2007. gadā Turcijas valsts institūcijas vērsās Dānijas radio un televīzijas komitejā, kas šajā valstī pārrauga valsts noteikumu, ar kuriem transponēta Direktīva, piemērošanu. Minētās institūcijas savās sūdzībās ir norādījušas, ka *Roj TV* ar saviem raidījumiem sekmē Kurdistānas Darba partijas (turpmāk tekstā — “KDP”), kas Eiropas Savienībā ir atzīta par teroristisku organizāciju, mērķus.
- ¹⁸ Lēmumus par šīm sūdzībām Dānijas radio un televīzijas komiteja pieņēma 2007. gada 3. maijā un 2008. gada 23. aprīlī. Tā atzina, ka *Roj TV* nebija pārkāpusi Dānijas tiesisko regulējumu, ar kuru transponēti Direktīvas 22. un 22.a pants. Minētā komiteja citstarp norādīja, ka *Roj TV* programmas raidījumos netiekot kurināts rasu, dzimumu, reliģiju vai tautību naidis. Tā uzskatīja, ka šīs sabiedrības programmas raidījumos tiek raidīta tikai informācija un viedokļi un ka pārraidītās ainas ar vardarbības epizodēm esot atspoguļojušas Turcijas sabiedrībā un kurdu teritorijās notiekošu vardarbību.
- ¹⁹ Ar 2008. gada 13. jūnija lēmumu, kas bija adresēts *Mesopotamia Broadcast* un *Roj TV*, Vācijas Federālā iekšlietu ministrija, uzskatot, ka, *Mesopotamia Broadcast* izmantojot televīzijas kanālu *Roj TV*, tiek apdraudēta “starpnacionālās saprašanās ideja”

Vereinsgesetz izpratnē, to aplūkojot kopsakarā ar Pamatlikumu, aizliedza *Mesopotamia Broadcast* ar *Roj TV* starpniecību veikt jebkādu darbību, kas ietilpst *Vereinsgesetz* darbības jomā. Tā noteica darbības aizliegumu arī *Roj TV*.

- 20 2008. gada 9. jūlijā gan *Mesopotamia Broadcast*, gan *Roj TV* vērsās *Bundesverwaltungsgericht* [Federālajā administratīvajā tiesā], lūdzot atcelt šo lēmumu.
- 21 Minētajā tiesā prasītājas norādīja, ka uz to darbībām pārrobežu televīzijas raidījumu jomā attiecas Direktīvas normas. Saskaņā ar šīm normām tikai Dānijas Karaliste kā dalībvalsts, kuras teritorijā *Mesopotamia Broadcast* un *Roj TV* ir reģistrētas, varot veikt šo darbību pārbaudi. Jebkāda cita pārbaude principā esot aizliegta. Esot taisnība, ka Direktīva ļaujot ar atkāpes pasākumiem veikt dubulto pārbaudi. Tomēr šādu pasākumu piemērošanas nosacījumi pamata lietās neesot iestājušies.
- 22 Vācijas federālā valdība procesā *Bundesverwaltungsgericht* norādīja, ka *Mesopotamia Broadcast* un *Roj TV* televīzijas apraides darbības ietilstot *Vereinsgesetz* piemērošanas jomā. Esot jāuzskata, ka šīs divas sabiedrības ar savām darbībām popularizē KDP Vācijā.
- 23 Vācijas federālā valdība tāpat apgalvoja, ka pamata lietā aplūkojamā aizlieguma pamatojums, kas saistīts ar “starpnacionālās saprašanās idejas” apdraudēšanu, esot balstīts uz apstākli, ka *Roj TV* programmas esot mudinājušas starp kurdiem un turkiem

pastāvošās domstarpības risināt ar vardarbību, tostarp Vācijas teritorijā, un esot atbalstījušas KDP pūles vervēt gados jaunus kurdus dalībai partizāņu karā pret Turcijas Republiku.

- 24 Turklāt Vācijas federālā valdība uzsvēra, ka Direktīvas normās neesot domāti ne daļvalstu vispārīgie noteikumi krimināltiesību vai policijas jomā, ne biedrību tiesību joma, pat ja šie noteikumi var radīt sekas attiecībā uz televīzijas apraides darbībām.
- 25 *Bundesverwaltungsgericht* pēc tam, kad bija nolēmusi apskatīties *Roj TV* raidīto programmu epizodu izlasi, uzskatīja, ka šajā programmā ir pausti aizspriedumi saistībā ar KDP, to atspoguļojot pārsvarā no militaristiskas un vardarbīgas pieejas viedokļa, ar *Mesopotamia Broadcast* vadītāju piekrišanu. *Mesopotamia Broadcast*, izmantojot savu televīzijas kanālu *Roj TV*, esot slavinājusi KDP bruņoto cīņu. Šis kanāls neesot atspoguļojis minēto konfliktu neitrālā veidā, bet gan atbalstījis to, ka KDP izmanto partizāņu vienības un atentātus, akceptējot KDP viedokli un propagandējot varoņu un mocekļu kultu attiecībā uz kritušajiem cīnītājiem. Līdz ar to *Mesopotamia Broadcast* un *Roj TV* esot sekmējušas musināšanu uz vardarbīgām sadursmēm starp turku un kurdu izcelsmes personām Turcijā un saspilējuma starp Vācijā dzīvojošiem turkiem un kurdēm palielināšanos.
- 26 *Bundesverwaltungsgericht* uzskatīja, ka pamata lietā aplūkojamais aizliegums var tikt balstīts uz pamatu, kas saistīts ar starpnacionālās saprašanās apdraudējumu *Vereinsgesetz* 3. panta 1. punkta, to aplūkojot kopsakarā ar Pamatlikuma 9. panta 2. punktu, izpratnē. Minētajai tiesai ir radies jautājums par to, vai un attiecīgajā gadījumā ar kādiem nosacījumiem šā aizlieguma pamata piemērošana ietilpst jomās, kas tiek koordinētas ar Direktīvu.

- 27 Šajos apstākļos *Bundesverwaltungsgericht* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālo jautājumu, kas ir vienāds lietā C-244/10 un lietā C-245/10:

“Vai un attiecīgajā gadījumā ar kādiem nosacījumiem valsts tiesību normas, kas attiecas uz aizliegumu, kurš var tikt noteikts attiecībā uz kādu biedrību starpnacionālās saprašanās principu apdraudējuma dēļ, piemērošana ietilpst jomās, kas tiek koordinētas ar Direktīvu, un tādējādi saskaņā ar tās 2.a pantu nav pieļaujama?”

Par prejudiciālo jautājumu

- 28 Ar savu jautājumu *Bundesverwaltungsgericht* būtībā jautā, vai Direktīvas 22.a pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neļauj dalībvalstij atbilstoši vispārīgajiem tiesību aktiem, tādiem kā *Vereinsgesetz*, to aplūkojot kopsakarā ar Pamatlikumu, veikt pasākumus attiecībā pret citā dalībvalstī reģistrēto televīzijas raidorganizāciju, pamatojoties uz to, ka ar šīs organizācijas darbībām un mērķiem tiek pārkāpts starpnacionālās saprašanās apdraudējuma aizliegums.

Ievada apsvērumi

- 29 No Direktīvas virsraksta izriet, ka tā ir vērsta uz to, lai koordinētu noteiktus dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus, kas attiecas uz televīzijas apraides darbību veikšanu, nolūkā likvidēt šķēršļus brīvai apraidei Savienībā.

- 30 Saskaņā ar Direktīvas 97/36 preambulas pirmo apsvērumu Direktīva 89/552 veido juridisko pamatu televīzijas apraidei iekšējā tirgū, un šim pamatam saskaņā ar pirmās minētās direktīvas preambulas ceturto apsvērumu ir jāsekmē šo pakalpojumu brīva aprīte Savienībā.
- 31 Turklāt Direktīvas 89/552 preambulas devītajā un desmitajā apsvērumā ir norādīts, ka šķēršļi, ko Savienības likumdevējs grasās likvidēt, izriet no atšķirībām starp dalībvalstu tiesību normām attiecībā uz televīzijas apraides darbību un televīzijas programmu izplatīšanu.
- 32 Tātad jomas, kas koordinētas ar Direktīvu, ir koordinētas tikai attiecībā uz televīzijas apraidi kā tādu atbilstoši Direktīvas 1. panta a) apakšpunktā sniegtajai tās definīcijai (skat. 1997. gada 9. jūlija spriedumu apvienotajās lietās no C-34/95 līdz C-36/95 *De Agostini* un *TV-Shop, Recueil*, I-3843. lpp., 26. punkts).
- 33 Visbeidzot, Direktīvas 89/552 preambulas astotajā apsvērumā ir minēts, ka tiesībās, kas piemērojamas televīzijas apraidei un pakalpojumu izplatīšanai, īpaši izpaužas vispārīgāks princips, proti, brīvība paust savus uzskatus, kas paredzēta Romā 1950. gada 4. novembrī parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 10. panta 1. punktā. Turklāt no Direktīvas 97/36 preambulas piecpadsmitā apsvēruma teksta izriet, ka atbilstoši Līguma par Eiropas Savienību F panta 2. punktam (tagad — LES 6. panta 2. punkts) Savienība atzīst Eiropas Savienības Pamattiesību hartā paredzētās tiesības, brīvības un principus un līdz ar to jebkuriem pasākumiem nolūkā ierobežot televīzijas pārraīžu uztveršanu un/vai apturēt to retranslāciju ir jābūt saderīgiem ar minētajiem principiem.

- 34 Tāpat ir jāatgādina, ka ar Direktīvu nav pilnībā saskaņotas tiesību normas jomās, uz kurām tā attiecas, bet ir vienīgi paredzētas minimālās prasības Savienībā veidotajiem televīzijas raidījumiem, kurus paredzēts pārraidīt tās ietvaros (skat. 2009. gada 5. marta spriedumu lietā C-222/07 *UTECA*, Krājums, I-1407. lpp., 19. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 35 Tātad ar Direktīvu ir noteikts princips, saskaņā ar kuru uztvērēja dalībvalsts atzīst, ka tieši izcelsmes dalībvalstij jāveic pārbaude attiecībā uz tās jurisdikcijā esošo raidorganizāciju raidītajiem televīzijas raidījumiem. Direktīvas 2.a panta 1. punktā ir paredzēts, ka dalībvalstis nodrošina uztveršanas brīvību un neierobežo televīzijas raidījumu retranslāciju savā teritorijā no citām dalībvalstīm to apsvērumu dēļ, kas attiecas uz jomām, kuras koordinē Direktīva.
- 36 Šajā sakarā Tiesa ir uzsvērusi, ka izcelsmes dalībvalsts tiesību, kas piemērojamas televīzijas raidījumiem, piemērošanas un Direktīvas normu ievērošanas pārbaude ir tikai tās dalībvalsts kompetencē, no kuras tiek veikta apraide, un ka uztvērējai dalībvalstij nav atļauts veikt savu pārbaudi saistībā ar tādiem iemesliem, kas ietilpst Direktīvas koordinētajās jomās (šajā ziņā skat. 1996. gada 10. septembra spriedumu lietā C-11/95 Komisija/Belģija, *Recueil*, I-4115. lpp., 34. un 86. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *De Agostini* un *TV-Shop*, 27. punkts).
- 37 Tomēr no apstākļa, ka Direktīvā nav izsmeļoši uzskaitītas jomas, kas attiecas uz sabiedrisko kārtību, vispārpieņemtiem morāles principiem vai valsts drošību, izriet, ka dalībvalsts joprojām attiecībā uz darbībām, ko tās teritorijā veic raidorganizācijas, var piemērot vispārīgi piemērojamus noteikumus saistībā ar šīm jomām, ja tie nekavē šīs dalībvalsts teritorijā no citas dalībvalsts raidītu televīzijas raidījumu retranslāciju kā tādu un neievieš šo raidījumu iepriekšēju pārbaudi.

Par Direktīvas 22.a panta interpretāciju

- 38 Ņemot vērā Tiesai uzdoto jautājumu, proti, vai aizlieguma iemesls, kas saistīts ar starpnacionālās saprašanās apdraudējumu, ir jāuzskata par tādu, kas ietilpst “rasu, dzimumu, reliģiju vai tautību naida kurināšanas” jēdzienā Direktīvas izpratnē un līdz ar to ir daļa no tās koordinētajām jomām, vispirms ir jānorāda, ka Direktīvā nav sniegta tās 22.a pantā minēto terminu definīcija.
- 39 Turklāt, kā norādījis ģenerālvokāts savu secinājumu 63. punktā, Direktīvas 89/552 un Direktīvas 97/36 sagatavošanas materiālos nav atbilstīgu norāžu attiecībā uz “naida kurināšanas” jēdziena nozīmi un apjomu un tāpēc tie liecina, ka Savienības likumdevējs ar Direktīvas 22.a pantu ir vēlējis paredzēt aizliegšanas iemeslu, kas balstīts uz sabiedriskās kārtības apsvērumiem un ir atšķirīgs no tiem iemesliem, kas īpaši vērsti uz nepilngadīgo aizsardzību.
- 40 No tā izriet, ka Direktīvas 22.a panta piemērojamība ir jānosaka atbilstoši tajā lietoto vārdu ierastajai nozīmei ikdienas valodā, tajā pašā laikā ņemot vērā kontekstu, kurā tie tiek lietoti, un Direktīvas mērķus (skat. 2005. gada 10. marta spriedumu lietā C-336/03 *easyCar*, Krājums, I-1947. lpp., 21. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 41 Saistībā ar vārdiem “kurināšana [mudināšana]” un “nāids” ir jānorāda, ka tie nozīmē darbību, kas vērsta uz noteiktu rīcības virzišanu, no vienas puses, un naidīguma vai atgrūšanas izjūtu attiecībā pret kādu cilvēku kopumu, no otras puses.

- 42 Tātad, izmantojot jēdzienu “naida kurināšana”, Direktīva ir vērsta uz to, lai nepieļautu jebkādu ideoloģiju, kurā netiek respektētas cilvēciskās vērtības, tostarp nepieļautu iniciatīvas, ar kurām slavina vardarbību, kas izpaužas terora aktos pret noteiktu cilvēku kopieni.
- 43 Savukārt attiecībā uz “starpnacionālās saprašanās” apdraudējuma jēdzienu, kā norādīts šā sprieduma 25. punktā, atbilstoši iesniedzējtiesas sniegtajai informācijai *Mesopotamia Broadcast* un *Roj TV* sekmē musināšanu uz vardarbīgām sadursmēm starp turku un kurdu izcelsmes personām Turcijā un saspilējuma palielināšanos starp Vācijā dzīvojošiem turkiem un kurdkiem, tādējādi apdraudot starpnacionālo saprašanos.
- 44 Līdz ar to ir jākonstatē, ka šāda rīcība ietilpst “naida kurināšanas” jēdzienā.
- 45 Tātad, kā ģenerāladvokāts norādījis savu secinājumu 88. un 89. punktā, Direktīvas 22.a pantā noteiktās normas, kas saistīta ar sabiedrisko kārtību, ievērošana ir jāpārbauda tās dalībvalsts iestādēm, kuras jurisdikcijā atrodas attiecīgā raidorganizācija, neatkarīgi no tā, vai šis valsts teritorijā ir klātesošas attiecīgās etniskās vai kultūras kopienas. Minētajā pantā noteiktā aizlieguma piemērošana ir atkarīga nevis no attiecīgā raidījuma iespējamajām sekām izcelsmes dalībvalstī vai kādā konkrētā dalībvalstī, bet tikai no tā, vai ir iestājušies abi šajā normā paredzētie apstākļi, proti, naida kurināšana un ar rasi, dzimumu, reliģiju vai tautību saistīti iemesli.
- 46 Līdz ar to no iepriekš minētā izriet, ka Direktīvas 22.a pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tādi apstākļi, kādi aplūkojami pamata lietās, uz kuriem attiecas valsts tiesību norma, ar ko aizliegti starpnacionālās saprašanās apdraudējumi, ir jāuzskata par apstākļiem, kas ietilpst minētajā pantā paredzētajā “rasu, dzimumu, reliģiju vai tautību naida kurināšanas” jēdzienā.

Par lēmumu pamata lietā, ņemot vērā spriedumu apvienotajās lietās “De Agostini un TV-Shop”

- ⁴⁷ Lai iesniedzējtiesa varētu izšķirt tajā izskatāmo lietu, ievērojot iepriekš šajā spriedumā sniegto Direktīvas 22.a panta interpretāciju, ir jāņem vērā iepriekš minētais spriedums apvienotajās lietās *De Agostini* un *TV-Shop* par saistību starp šīs direktīvas normām par televīzijas reklāmu un sponsorēšanu un valsts tiesību normām, kas neattiecas konkrēti uz programmu apraidi un izplatīšanu.
- ⁴⁸ Minētā sprieduma 33. un 34. punktā Tiesa ir uzsvērusi, ka, lai gan Direktīvā ir paredzēts, ka dalībvalstis nodrošina uztveršanas brīvību un neierobežo televīzijas raidījumu retranslāciju savā teritorijā no citām dalībvalstīm to apsvērumu dēļ, kas saistīti ar televīzijas reklāmu un sponsorēšanu, tomēr ar to netiek pilnībā un automātiski izslēgta šādu normu piemērošana. Tādējādi Direktīva principā ļauj piemērot valsts tiesisko regulējumu, kas vispārīgā veidā sekmē patērētāju aizsardzības mērķi, tomēr neieviešot televīzijas raidījumu otrreizējo pārbaudi, kas papildinātu pārbaudi, kura jāveic raidījuma izcelsmes dalībvalstij.
- ⁴⁹ Tā paša sprieduma 38. punktā Tiesa ir precizējusi arī, ka Direktīva neliedz dalībvalstij atbilstoši vispārīgajam tiesiskajam regulējumam, kas attiecas uz patērētāju aizsardzību pret maldinošo reklāmu, veikt pasākumus attiecībā uz reklāmas devēju saistībā ar no kādas citas dalībvalsts raidīto televīzijas reklāmu, ja vien šie pasākumi nekavē no minētās citas dalībvalsts raidīto televīzijas raidījumu retranslāciju šīs dalībvalsts teritorijā kā tādu.

- 50 Šī argumentācija ir vienlīdz piemērojama dalībvalsts tiesiskajam regulējumam, kas neattiecas konkrēti uz programmu raidīšanu un izplatīšanu un kas vispārīgā veidā sekmē sabiedriskās kārtības mērķi, tomēr nekavējot no kādas citas dalībvalsts raidīto televīzijas raidījumu retranslāciju dalībvalsts teritorijā kā tādu.
- 51 Šajā ziņā no lietas materiāliem, ko iesniedzējtiesa pārsūtījusi Tiesai, un no paskaidrojumiem, ko Vācijas valdība sniedza Tiesā apspriedes laikā, izriet, ka *Vereinsgesetz* neattiecas konkrēti ne uz televīzijas raidorganizācijām, ne arī uz televīzijas programmu raidīšanu vai izplatīšanu kā tādām, bet gan vispārīgā veida attiecas uz biedrību darbībām. Turklāt Vācijas Federālās iekšlietu ministrijas 2008. gada 13. jūnija lēmuma, kas balstīts uz minēto likumu, to aplūkojot kopsakarā ar Pamatlikumu, rezolutīvā daļā ietver vienpadsmit elementus. Konkrēti, no minētā lēmuma izriet, ka, *Mesopotamia Broadcast* izmantojot televīzijas raidorganizāciju *Roj TV*, tiek apdraudēta starpnacionālās saprašanās ideja, ka *Mesopotamia Broadcast* vairs nedrīkst darboties *Vereinsgesetz* teritoriālajā piemērošanas jomā, izmantojot televīzijas raidorganizāciju *Roj TV*, ka ar *Roj TV* darbību tiek apdraudēta starpnacionālās saprašanās ideja, ka televīzijas raidorganizācija *Roj TV* vairs nedrīkst darboties *Vereinsgesetz* teritoriālajā piemērošanas jomā un ka minētā raidorganizācija ir aizliegta minētā likuma teritoriālajā piemērošanas jomā.
- 52 Savos rakstveida apsvērumos un Tiesai sniegtajos mutvārdu paskaidrojumos Vācijas valdība cita starpā ir precizējusi, ka, lai gan ar Federālās iekšlietu ministrijas 2008. gada 13. jūnija lēmumu visas pamata lietās aplūkojamās raidorganizācijas darbības Vācijā ir tikušas aizliegtas, tomēr šī dalībvalsts nespēj novērst no ārzemēm raidīto televīzijas raidījumu iespējamu saņemšanu Vācijā. Tātad *Roj TV* programmas uztveršana un privātā izmantošana netiekot aizliegtas un paliekot faktiski iespējamās. Konkrēti šī dalībvalsts ir norādījusi, ka, kaut arī tā neliedz veikt tās teritorijā šīs raidorganizācijas no Dānijas raidīto televīzijas raidījumu retranslāciju, tomēr jebkāda darbība, ko organizē *Roj TV* vai kas tiek organizēta par labu *Roj TV* Vācijas Federatīvās Republikas

teritorijā, tiek uzskatīta par nelikumīgu, ņemot vērā ar Federālās iekšlietu ministrijas 2008. gada 13. jūnija lēmumu noteikto darbības aizliegumu. Tādējādi Vācijā esot aizliegts veidot raidījumus, kā arī organizēt pasākumus, kas izpaužas kā *Roj TV* raidījumu demonstrēšana publiskās vietās, tostarp stadionā, kā arī veikt Vācijas teritorijā atbalsta darbības.

53 Tādi pasākumi kā tie, kas minēti iepriekšējā punktā, principā nav uzskatāmi par šķērslī retranslācijai kā tādai; tomēr iesniedzējtiesai ir jānosaka konkrētās sekas, kas izriet no pamata lietā aplūkojamā aizlieguma lēmuma attiecībā uz prasītāju pamata lietā no citas dalībvalsts raidītajiem televīzijas raidījumiem, pārbaudot, vai minētais lēmums nekavē minēto raidījumu retranslāciju uztvērējas dalībvalsts teritorijā kā tādu.

54 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 22.a pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tādi apstākļi, kādi aplūkojami pamata lietās, uz kuriem attiecas valsts tiesību norma, ar ko aizliegti starpnacionālās saprašanās apdraudējumi, ir jāuzskata par apstākļiem, kas ietilpst “rasu, dzimumu, reliģiju vai tautību naida kurināšanas” jēdzienā. Šis pants neliedz dalībvalstij atbilstoši vispārīgajiem tiesību aktiem, tādiem kā *Vereinsgesetz*, veikt pasākumus attiecībā pret citā dalībvalstī reģistrēto televīzijas raidorganizāciju, pamatojoties uz to, ka ar šīs organizācijas darbībām un mērķiem tiek pārkāpts starpnacionālās saprašanās apdraudējuma aizliegums, ja vien šie pasākumi nekavē — kas jāpārbauda valsts tiesai — šādas raidorganizācijas no citas dalībvalsts raidīto televīzijas raidījumu retranslāciju uztvērējas dalībvalsts teritorijā kā tādu.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 55 Attiecībā uz pamata lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospiež:

Padomes 1989. gada 3. oktobra Direktīvas 89/552/EEK par dažu tādu televīzijas raidījumu veidošanas un apraides [televīzijas apraides] noteikumu koordinēšanu, kas ietverti dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 30. jūnija Direktīvu 97/36/EK, 22.a pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tādi apstākļi, kādi aplūkojami pamata lietās, uz kuriem attiecas valsts tiesību norma, ar ko aizliegti starpnacionālās saprašanās apdraudējumi, ir jāuzskata par apstākļiem, kas ietilpst “rasu, dzimumu, reliģiju vai tautību naida kurināšanas” jēdzienā. Šis pants neliedz dalībvalstij atbilstoši vispārīgajiem tiesību aktiem, tādiem kā 1964. gada 5. augusta Likums par biedrībām (*Gesetz zur Regelung des öffentlichen Vereinsrechts*), kurā grozījumi izdarīti ar 2007. gada 21. decembra likuma 6. pantu, veikt pasākumus attiecībā pret citā dalībvalstī reģistrēto televīzijas raidorganizāciju, pamatojoties uz to, ka ar šīs organizācijas darbībām un mērķiem tiek pārkāpts starpnacionālās saprašanās apdraudējuma aizliegums, ja vien šie pasākumi nekavē — kas jāpārbauda valsts tiesai — šādas raidorganizācijas no citas dalībvalsts raidīto televīzijas raidījumu retranslāciju uztvērējas dalībvalsts teritorijā kā tādu.

[Paraksti]